



SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Tartu Kristlik Noortekodu
Lääne tn 1-80
50605, Tartu
kristliknoortekodu@gmail.com

19.01.2021 nr 5.1-3/1029-3

ETTEKIRJUTUS

Korralduseseaduse (KorS) § 28 lõike 1, majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) § 68 lõike 1 ning Sotsiaalkindlustusameti peadirektori 31.12.2019 käskkirja nr 26 alusel, arvestades menetluse käigus kogutud tõendeid ja välja selgitatud asjaolusid, teeb Sotsiaalkindlustusameti kvaliteediosakonna järelevalve talituse järelevalve peaspetsialist Lilia Raudheiding MTÜle Tartu Kristlik Noortekodu (registrikood 80129096, aadress Lääne tn 1-80, 50605 Tartu linn) ettekirjutuse järgmiste kohustustega:

Resolutsioon:

1. Võtta kasutusele meetmed majandustegevuse nõuete ning tegevusloa kõrvaltingimuste täitmise tagamiseks ja mittevastavuse kõrvaldamiseks. Teatada Sotsiaalkindlustusametile kui registri pidajale, millised tegevusloa kontrolliesemesse kuuluvad või tegevusloa kõrvaltingimustega seotud asjaolud on muutunud ja milliseid kavatsetakse muuta ning esitada kõik muutmise taotlusega esitamisele kuuluvad andmed majandustegevuse registris (MTR).

Õiguslik alus: MSÜS § 29, mille kohaselt on ettevõtja majandustegevuse teostamise käigus kohustatud võtma meetmeid majandustegevuse nõuete ning tegevusloa kõrvaltingimuste olemasolu korral ka nende täitmise tagamiseks ja majandustegevuse nõuetele või kõrvaltingimustele mittevastavuse viivitamatuks kõrvaldamiseks (ettevõtja hoolsuskohustus) MSÜS § 30 lõige 1, mille kohaselt loakohustusega tegevusala puhul teatab ettevõtja tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude või kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutmise kavatsusest tegevusloa andmiseks pädevale majandushaldusasutusele vähemalt 30 päeva enne kavandatavat muutmist ja MSÜS § 30 lõige 2, mille kohaselt ettevõtjast sõltumata aset leidnud tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude ja kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutumisest teatab ettevõtja tegevusloa andmiseks pädevale majandushaldusasutusele viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul.

Täitmise tähtaeg: 31.01.2021

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet MTÜle Tartu Kristlik Noortekodu KorS lõike 2 alusel sunniraha 2500 eurot.

2. Tagada, et MTÜga Tartu Kristlik Noortekodu lepingulises suhtes olevad kasvatajad vastavad sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 45¹³ lõikes 1 punktis 12 sätestatud nõuetele.

Alus: SHS § 45¹² lõige 1 punkt 3, mille kohaselt peab teenuseosutaja tagama temaga lepingulises suhtes oleva perevanema ja kasvataja vastavuse SHS § 45¹³ lõikes 1 sätestatud nõuetele.

Täitmise tähtaeg: 31.01.2021

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet MTÜle Tartu Kristlik Noortekodu SHS § 159 alusel sunniraha 500 eurot.

3. Tagada lasteasutuses elavatele lastele nende põhivajaduste rahuldamiseks peresarnased elutingimused. Korraldada kõikides tegevuskohtades teenuse osutamine SHS § 45⁸ lõikes 1 sätestatud põhimõtet järgides.

Alus: SHS § 45⁵ lõige 1, mille kohaselt on asendushooldusteenuse eesmärgiks ja sisuks lapse heaolu ja õiguste tagamine, lapsele tema põhivajaduste rahuldamiseks peresarnaste elutingimuste võimaldamine, lapsele turvalise ja arenguks soodsa elukeskkonna loomine ning lapse ettevalmistamine võimetekohaseks toimetulekuks täisealisena. Asendushooldusteenuse osutamine asenduskodus on SHS § 45⁸ lõike 1 kohaselt teenuse osutamine kasvatajatega peres, kus on samal ajal kuni kuus last.

Täitmise tähtaeg: 30.06.2021

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet MTÜle Tartu Kristlik Noortekodu SHS § 159 alusel sunniraha 1500 eurot.

Kui ettekirjutuse adressaat jätab ettekirjutuse määratud tähtajaks täitmata, tuleb sunniraha tasuda Rahandusministeeriumi arvelduskontole SEB Pank EE891010220034796011 või Swedbank EE932200221023778606, maksekorralduse viitenumber on 2800048574 ja selgituses märkida sunniraha määranud asutuse nimi, ettekirjutuse number ja sõna "sunniraha".

Ettekirjutuse täitmisest või sunniraha tasumisest palume informeerida Sotsiaalkindlustusametit kirjalikult postiaadressil Paldiski mnt 80, 15092 Tallinn või digitaalselt allkirjastatud dokumendina elektronposti aadressil info@sotsiaalkindlustusamet.ee või lilia.raudheiding@sotsiaalkindlustusamet.ee **10 päeva jooksul** arvates ettekirjutuses määratud täitmise tähtajast.

Vabatahtlikult tähtajaks sunniraha tasumata jätmise puhul nõutakse sunniraha sisse asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 15 lõike 1 kohaselt täitemenetluse seadustikus sätestatud korras nagu kohtuotsusest tulenev rahaline nõue. Seega lisandub sunnirahale selle vabatahtliku tähtaegse mittetasumise korral kohtutäituri tasu. Sunniraha tasumine ei võta adressaadilt kohustust ettekirjutus täita ning täitmata kohustuste eest võib sunniraha rakendada korduvalt.

Menetluskäik ja põhjendused

Sotsiaalkindlustusamet algatas 13.07.2020 järelevalvemenetluse MTÜs Tartu Kristlik Noortekodu (Noortekodu). Järelevalve teostamisel kontrolliti asendushooldusteenuse vastavust sotsiaalhoolekande seaduses ja lastekaitseseaduses sätestatud nõuetele ning lasteasutuse majandustegevuse nõuetele vastavust.

Järelevalve käigus tuvastati, et asendushooldusteenuse osutamisel ei ole teenuseosutaja täitnud kõiki asendushooldusteenusele ja teenuseosutajale õigusaktides sätestatud nõudeid. Järelevalve menetluse kokkuvõtte ja tulemused on kirjeldatud 06.01.2020 järelevalve aktis nr 4-2/18285-6.

Järelevalve akti kavand edastati 16.12.2020 Noortekodule arvamuse avaldamiseks ja vastuväidete esitamiseks hiljemalt 29.12.2020. Kuna Noortekodu arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud, toimus telefonivestlus asutuse juhiga 29.12.2020, mille tulemusel esitas Noortekodu 30.12.2020 järelevalve käigus tuvastatud puuduste kohta oma arvamused ja vastuväited.

Võttes arvesse rikkumiste ulatust ja asjaolu, et Noortekodu ei ole järelevalve menetluse jooksul üles näidanud tahet oma tegevuse majandustegevuse nõuete ja tegevusloa kõrvaltingimustega

kooskõlla viimiseks ja teatamiskohustuse täitmiseks ning asendushooldusteenusele sätestatud nõuete täitmiseks, on ettekirjutuse ja sunniraha hoiatuse tegemine järgmiste rikkumiste kõrvaldamiseks põhjendatud:

1. Noortekodu osutab asendushooldusteenust alates 1. juulist 2020 aadressil Jaama 42, mida ei ole tegutsemiseks lubatud tegevuskohana tegevusloal märgitud. Lisaks on selgunud, et Noortekodu osutab asendushooldusteenust ka aadressil Riia 10-44b, Tartu, mida ei ole tegevuskohana tegevusloal märgitud.

MSÜS §-s 29 sätestatud ettevõtja hoolsuskohustusest tulenevalt on ettevõtja majandustegevuse teostamise käigus kohustatud võtma meetmeid majandustegevuse nõuete ning tegevusloa kõrvaltingimuste olemasolu korral ka nende täitmise tagamiseks ja majandustegevuse nõuetele või kõrvaltingimustele mittevastavuse viivitamatuks kõrvaldamiseks.

MSÜS § 30 lõike 1 kohaselt teatab ettevõtja loakohustusega tegevusala puhul tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude või kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutmise kavatsusest tegevusloa andmiseks pädevale majandushaldusasutusele vähemalt 30 päeva enne kavandatavat muutmist ning sama paragrahvi lõike 2 kohaselt teatab ettevõtja temast sõltumata aset leidnud tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude ja kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutumisest tegevusloa andmiseks pädevale majandushaldusasutusele viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul.

Noortekodu esitas tegevusloa muutmise taotluse 14.09.2020. Taotlus on esitatud puudustega, kuid puudused on käesoleva ajani kõrvaldamata ning Noortekodu osutab asendushooldusteenust alates 01.07.2020 aadressil Jaama 42 ja alates 30.09.2020 aadressil Riia 10-44b, mida ei ole tegutsemiseks lubatud tegevuskohana tegevusloal märgitud.

MSÜS § 68 lõike 1 kohaselt teeb majandushaldusasutus ettevõtjale ning ettevõtjaga seotud isikule ettekirjutusi majandustegevuse nõuete ja tegevusloa kõrvaltingimuste rikkumise vältimiseks, tegevuse majandustegevuse nõuete või tegevusloa kõrvaltingimustega kooskõlla viimiseks, teatamiskohustuse ja loakohustuse täitmiseks, riikliku järelevalve teostamise takistamise lõpetamiseks ning muudel käesolevas seaduses sätestatud juhtudel, määraes ettekirjutuse täitmiseks mõistliku tähtaja.

2. Noortekodus töötav Priit Kallejärv on last vahetult kasvatav isik (kasvataja) alates 01.03.2018. SHS § 45¹² lõike 1 punkt 3 kohaselt peab teenuseosutaja tagama temaga lepingulises suhtes oleva perevanema ja kasvataja vastavuse SHS § 45¹³ lõikes 1 sätestatud nõuetele. SHS § 45¹³ lõike 1 punkti 12 kohaselt peavad perevanem, asenduskodu kasvataja ja perevanema või asenduskodu kasvataja abiline olema läbinud käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kehtestatud täienduskoolituse või peavad kohustuma selle läbima ühe aasta jooksul tööleasumisest arvates.

Priit Kallejärv on registreeritud täienduskoolitusele 18.04.2018 kuid ei ole käesoleva ajani täienduskoolitust läbinud. Tulenevalt SHS § 160 lõikest 1⁵ peab SHS § 45¹³ lõike 1 punktis 12 nimetatud täienduskoolituse nõue olema täidetud 2020. aasta 31. detsembriks. Noortekodus töötab käesoleval hetkel kasvataja, kes ei vasta SHS § 45¹³ lõike 1 punktis 12 sätestatud nõudele.

3. Aadressil Jaama 42 asuvas tegevuskohas on asendushooldusteenusel 18 last, kellele ei ole võimaldatud peresarnaseid elutingimusi.

SHS § 45⁵ lõike 1 kohaselt on asendushooldusteenuse eesmärgiks ja sisuks lapse heaolu ja õiguste tagamine, lapsele tema põhivajaduste rahuldamiseks peresarnaste elutingimuste võimaldamine, lapsele turvalise ja arenguks soodsa elukeskkonna loomine ning lapse ettevalmistamine võimetekohaseks toimetulekuks täisealisena. Asendushooldusteenuse osutamine asenduskodus on SHS § 45⁸ lõike 1 kohaselt teenuse osutamine kasvatajatega peres, kus on samal ajal kuni kuus last. Noortekodu ei ole korraldanud kõikides tegevuskohtades teenuse osutamist SHS § 45⁸ lõikes 1 sätestatud põhimõtet järgides

4. LasteKS § 36 lõike 2 kohaselt peavad lasteasutuses olema loodud tingimused, mis aitavad tagada lasteasutuses viibival lapsel õigust kellestki sõltumata võtta ühendust last kasvatava isiku,

rahvastikuregistrisse kantud lapse elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse lastekaitsetöötaja ja õiguskantsleriga ning esitada neile lasteasutuse tegevuse kohta arvamusi ja kaebusi. Noortekodu tegevuskohtades ei ole nähtavale kohale paigutatud õiguskantsleri, SKA, lasteabitelefoni ega kohaliku omavalitsuse üksuse lastekaitsetöötajate kontakte. Noortekodus elavatel lastel ei ole võimalik kellestki sõltumata esitada lasteasutuse tegevuse kohta arvamusi ja kaebusi. Noortekodu ei ole täitnud LasteKS § 36 lõikes 2 sätestatud nõuet ja seega ei ole LasteKS § 36 lõikes 1 sätestatud õigust lastele tagatud.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lõikele 1 andis Sotsiaalkindlustusamet võimaluse enne ettekirjutuse tegemist MTÜle Tartu Kristlik Noortekodu esitada oma arvamus ja vastuväited kavandatava ettekirjutuse kohta.

MTÜ Tartu Kristlik Noortekodu esitas 15.01.2021 järgmised arvamused ja vastuväited:

Noortekodu nõustub ettekirjutusega. Samas on kõigi nelja ettekirjutuse osas toimunud arengud:

1. Tegevusloa osas on korras tegevuskohaga Jaama 42. Aadressil Riia 10-44b korteri osas ootame omanikult korteri plaani ning siis saame Terviseametile esitada ära kõik vajalikud dokumendid (korteri plaan, töötajate tervisetõendid ning valgusmõõtmise tulemused). Omaniku sõnul edastab ta korteri plaani hiljemalt 15.01.2021. Kui Terviseamet loa korteri kasutamiseks väljastab, siis saame MTRis tegevusloa taotluse kinnitada. Päästeamet väljastas omapoolse loa 04.01.2021.

2. TAI korraldab 16.02.2021 perevanema ja kasvataja täiendkoolituse, kuhu on nimekirja vastu võetud Kristel Kolberg ja Kadi Alavee. Katrin Langile (tööleping sõlmitud 01.06.2020) taotleme samuti kohta Tartu koolitusele või vabade kohtade puudumise tõttu taotleme kohta veebikoolitusele. Noortekodu on lisaks sõlminud töölepingud kolme uue töötajaga ning kõik on registreeritud 2021. aasta sügisel alustavatesse koolitusrühmadesse.

Palume pikendada Kristel Kolbergi puhul nõude tähtaega kuni 30.06.2021, et ta saaks vajaliku koolituse läbida. Kristel Kolbergi panus Noortekodu igapäeva ellu ja oma pere ellu on suur ning tema tööst eemale jäämise puhul kannatavad otseselt tema hoole all olevad lapsed.

3. Noortekodus on lastele tagatud peresarnased tingimused. Aadressil Jaama 42 on loodud on kolm peret, kõigil on olemas oma kindel territoorium eraldi sissepääsudega, teise pere territooriumile ilma mõjuva põhjuseta ei siseneta. Ühistegevusteks on aeg-ajalt toimuvad ühised ettevõtmised (väljasõidud), ühistegevused õuealal (kelgutamine), muusikatunnid ja õhtusöögid koos kasvatajatega. Teise pere lastega puututakse kokku ka hommiku- ja lõunasöökide ajal, ent koolimineku ja koolist tulemise kellaajad on erinevad, sageli üksteisega ei kohtutagi.

Jaama tänava lapsed tulid suvel suurest majast, kus peremudel ei toiminud. Esialgu oli laste jaoks võõrastav rääkida perest, austada oma ja teise pere privaatsust. Tänapäevaks – mõne kuu jooksul – on olukord oluliselt muutunud – lapsed tajuvad end üha rohkem perena, tajuvad territooriumi, arvestavad oma ja teise pere reeglitega ning on üksteisega kohanenud või kohanemas.

Tegutsemiskohas Riia 11-45 elab kuueliikmeline perekond. Aadressil Riia 11-44b elab neljaliikmeline perekond. Tegutsemiskohas Örne 2a-7 elab kaheliikmeline perekond. Pered elavad perekeskset elu. Uue töötajana on meeskonnaga liitunud Raili Russak. Tegutsemiskohas Riia 11-45 on pere alati elanud peremudelil ning hoidnud end omaette perekonnana. On kahju, et nad on sattunud keerulisse olukorda. Teeme omalt poolt kõik ja püüame igati panustada, et seadust silmas pidades ja laste heaolu jälgides jõuaksime lahendusteni.

4. Noortekodus on tänapäevaks loodud tingimused, mis tagavad lapsele võimaluse võtta sõltumatult ühendust nii oma lastekaitsetöötaja kui õiguskantsleriga või helistada SKA lasteabi telefonile. Igas peres on nähtavale kohale paigutatud vastava pere laste lastekaitsetöötajate nimed, telefoninumbriid ja e-postiaadressid, samuti on lisatud nii SKA lasteabi telefoni number kui õiguskantsleri kontaktid (nimi, aadress, e-mailiaadress, telefoninumber ja koduleht). Lastele on selgitatud nende õigust iseseisvalt võtta ühendust kõikide eelpool nimetatud ametiisikutega.

Sotsiaalkindlustusameti seisukohad esitatud arvamustele ja vastuväidetele:

1. Noortekodu on teinud tegevusi ettekirjutuste täitmiseks, kuid Sotsiaalkindlustusamet jääb seisukohale, et oluline on täita kõiki seadustest tulenevaid nõudeid asendushooldusteenuse osutamisel. Noortekodu ei ole teatanud Sotsiaalkindlustusametile, millised tegevusloa kontrolliesemesse kuuluvad või tegevusloa kõrvaltingimustega seotud asjaolud on muutunud ja milliseid kavatsetakse muuta ning ei ole esitanud kõiki muutmise taotlusega esitamisele kuuluvaid andmeid MTRi.

2. Tulenevalt SHS § 45¹² lõike 1 punktist 3 peab teenuseosutaja tagama, et temaga lepingulises suhtes olev kasvataja vastab SHS § 45¹³ lõikes 1 sätestatud nõuetele – nõue jõustus 01.01.2018. SHS § 45¹³ lõike 1 punkti 12 kohaselt peavad perevanem, asenduskodu kasvataja ja perevanema või asenduskodu kasvataja abiline peavad olema läbinud asendushooldusteenuse osutamisel last vahetult kasvatava isiku täienduskoolituse või peavad kohustuma selle läbima ühe aasta jooksul tööleasumisest arvates.

2018. aasta 1. jaanuaril jõustus ka üleminekusäte – SHS § 160 lõige 1⁵, mille kohaselt pidi SHS § 45¹³ lõike 1 punktis 12 nimetatud täienduskoolituse nõue olema täidetud 2020. aasta 31. detsembriks. Nimetatud üleminekusättega soovis seaduseandja tagada, et last vahetult kasvatavad isikud on ühetaoliselt ette valmistatud mõistliku üleminekuaja jooksul (01.01.2018–31.12.2020) ning teenuse osutamine ei katkeks nõude täitmata jätmise tõttu. Üleminekusätted on olulised ja määrati teadlikult pikad, sest laste elukorralduses muutuste põhjustamine, sealjuures laste kasvatamisega vahetult tegelevate isikute vahetumine, ei ole lapse huvides parim lahendus.

Sotsiaalkindlustusamet jääb seisukohale, et teenuseosutaja ei ole täitnud kohustust tagada, et kõik temaga lepingulises suhtes olevad kasvatajad vastavad sotsiaalhoolekande seaduse § 45¹³ lõike 1 punktis 12 sätestatud nõudele. Noortekodu ei ole taganud, et kõik kasvatajad, kes tööle asumisel ei olnud läbinud asendushooldusteenuse osutamisel last vahetult kasvatava isiku täienduskoolitust, oleksid läbinud selle ühe aasta jooksul tööleasumisest arvates või hiljemalt 31.12.2020.

3. Sotsiaalkindlustusamet jääb seisukohale, et Noortekodu ei ole taganud kõikidele lasteasutuses elavatele lastele nende põhivajaduste rahuldamiseks peresarnased elutingimusi ega korraldanud kõikides tegevuskohtades teenuse osutamine SHS § 45⁸ lõikes 1 sätestatud põhimõtet järgides ehk teenuse osutamist kasvatajatega peres, kus on samal ajal kuni kuus last.

4. Noortekodu on menetluse ajal täitnud ettekirjutuse punkti 4 ning ettekirjutuse tegemise põhjus selles osas on ära langenud.

Järelevalvemenetluse eesmärk ei ole ettekirjutuse tegemine iga õigusrikkumise ja puuduse kohta, mis järelevalve käigus avastatakse. Ettekirjutuse ja sunniraha hoiatuse tegemise eesmärk ei ole karistada, vaid kohustada MTÜd Tartu Kristliku Noortekodu täitma seadustest tulenevaid nõudeid. Sunnivahendit rakendatakse, kui ettekirjutus jäetakse hoiatuses märgitud tähtaja jooksul täitmata.

Vaidlustamisviide

Juhul kui haldusakti adressaat leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on tal õigus esitada vaie Sotsiaalkindlustusametile või kaebus halduskohtule 30 päeva jooksul arvates päevast, millal vaide või kaebuse esitaja vaidlustatavast haldusaktist teada sai või oleks pidanud teada saama.

Järelevalve peaspetsialist